

VI ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

**«УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ
ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ
РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ
ЕКОНОМІКИ»**

17 листопада 2021 року
м. Полтава

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Департамент агропромислового розвитку
Полтавської обласної державної адміністрації
ННЦ Інститут аграрної економіки НАН України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Сумський національний аграрний університет
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Одеський державний аграрний університет
Луганський національний аграрний університет
Львівський національний аграрний університет
Білоруський державний аграрний технічний університет
Міжнародний інститут трудових і соціальних відносин (Білорусія)
Євразійський національний університет ім. Л. М. Гумільова (Казахстан)**

Матеріали

VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки»

**17 листопада 2021 року
м. Полтава**

УДК 330.15:334.723
ББК 65.291.5

Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю, 17 листопада 2021 р. Полтава : ПДАУ, 2021. 524 с.

У матеріалах конференції розглядаються аспекти методології і практики управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, здобувачів вищої освіти, фахівців-практиків.

Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

відповідальністю малого бізнесу за чесність та прозорість їх діяльності

Список використаних джерел:

1. Витрати на виробництво продукції (товарів, послуг) підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства у 2012- 2019 роках/ URL. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Додана вартість за витратами виробництва підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2012-2019)/ URL. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Кількість зайнятих працівників на підприємствах за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010-2019)/ URL. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у 2010-2019 роках/ URL. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

5. Лукашова Л.В. Мале підприємництво: методологія та практика фасилітації розвитку: монографія. К.: КНТЕУ, 2019. 448 с.

6. Мороз С.Г. Регуляторна політика розвитку малого підприємництва в Україні: дис...канд. екон. наук : 08.00.03 / Львівський торговельно-економічний університет. Львів. 2019. 263 с.

Т.В. Арбузова, к.е.н., доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

УПРАВЛІННЯ КОРУПЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Корупція та пов'язані з нею дії перешкоджають сталому розвитку суспільства, становлять небезпеку для роботи його демократичних інституцій, загрожують належному та справедливому функціонуванню країн, мають негативні фінансові, соціально-правові, морально-етичні наслідки для громадян, компаній, держав, міжнародних установ. За даними ООН, щорічний обсяг хабарів у світі оцінюється в один трильйон доларів [1]. Це колосальні ресурси, що спрямувалися у тінь національної та світової економіки в цілому.

Для України питання запобігання та боротьби з корупцією нині виходять на перший план. Одним із напрямів роботи в цьому напрямі є виявлення корупційних ризиків, які можуть виникнути в роботі службовців органів державної влади й місцевого самоврядування, та усунення умов і причин їх появи. Корупційний ризик – це можливість виникнення корупційного вчинку, його наслідки. За оцінками Міністерства юстиції України корупційні ризики в діяльності державних службовців за поширеністю розташовані в такому порядку: недоброчесність державних службовців; виникнення конфлікту інтересів; безконтрольність з боку керівництва; наявність дискреційних повноважень [2].

Аналіз корупційного ризику передбачає процес усвідомлення природи корупційного ризику та можливостей для його реалізації за допомогою виявлення найбільш можливих методів скоєння корупційного правопорушення під час втілення «корупційних схем» та визначення в органах державної влади, місцевого самоврядування посад або повноважень, критично важливих для здійснення кожної корупційної схеми. Оцінка корупційних ризиків є загальним процесом ідентифікації,

аналізу та ранжування ризиків. Ідентифікація корупційного ризику – процес визначення для кожного процесу критичних точок та ймовірних корупційних правопорушень, які можуть бути вчинені працівниками публічної організації у кожній критичній точці. Процес визначення рівня вагомості кожного корупційного ризику з урахуванням можливої шкоди у разі реалізації корупційного ризику та ймовірності його виникнення означає ранжування ризиків.

Управління корупційними ризиками в органах державної влади та місцевого самоврядування – узгоджені дії, спрямовані на контроль і запобігання корупційних ризиків. Ця діяльність передбачає ретельний аналіз політики, функцій, процесів конкретної публічної організації з метою виявлення та оцінки потенційних можливостей скоєння корупційних вчинків (ризиків) та розробку і запровадження конкретних заходів щодо їх усунення або зменшення з регулярним моніторингом та оцінкою ефективності застосованих заходів [3].

Процес управління ризиками корупційної діяльності включає ряд взаємозв'язаних етапів:

- 1) підготовка та планування оцінювання;
- 2) оцінка корупційних ризиків;
- 3) формування плану реагування на корупційні ризики;
- 4) інформування;
- 5) моніторинг та перегляд плану (програми) протидії корупції.

Підготовчий етап до проведення оцінки та розробки плану протидії корупції передбачає прийняття керівництвом органу державної влади чи місцевого самоврядування рішення про проведення оцінки ризиків; встановлення формату процесу оцінки, створення робочої групи, її навчання, розробка плану проведення оцінки ризиків. Процес оцінки може проходити у форматі самооцінки, разом із залученими незалежними експертами або повного аутсорсингу незалежними експертами. Важливим є усвідомлення характеру (контексту) публічної організації, внутрішнього та зовнішнього середовища її діяльності, внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів. Плануючи проведення оцінки корупційних ризиків, визначають функції та процеси, стосовно яких буде проведено оцінку (управління установою, фінансами, документообігом, матеріальними ресурсами, інформацією, персоналом тощо); підходи та методи оцінки ризиків та розробки інструментів (анонімні опитування (анкетування) співробітників, інтерв'ю, групові обговорення, спостереження за діяльністю на робочому місці, метод Дельфі, мозковий штурм тощо); інформування працівників публічної організації та зацікавлених сторін [4].

На етапі виявлення корупційних ризиків в публічній організації робоча група має констатувати та описати корупційні ризики, детально аналізуючи функції та процеси, визначаючи чинники й загрози корупції, вивчаючи наявні заходи контролю корупції. Для встановлення чинників і загроз корупційних вчинків всі процеси мають бути ідентифіковані, змодельовані та проаналізовані в логічній, чіткій, зручній для сприйняття та аналізу формі за ієрархією ризиків. Виявлення чинників корупційних дій передбачає аналіз документів, які регламентують окремі процеси та функції або публічної організації в цілому, результатом чого має бути опис таких чинників за кожним процесом чи функцією; перелік загроз, що можуть виникати внаслідок наявності відповідних чинників; заходи контролю і протидії корупції, задіявані організацією; опис корупційних ризиків (наприклад, вимога занадто великого за обсягом переліку документів, занадто довгий період розгляду заяви / справи, неупорядковані дискреційні повноваження, невідновлені та

нерегламентовані процеси перевірки конфлікту інтересів тощо) [5].

Аналіз ризику складається з оцінки ймовірності (наприклад, за бальною шкалою від «рідко» до «майже напевно») та наслідків загроз (наприклад, від «незначних» до «критичних») за категоріями: фінансові втрати, репутація, відповідальність) корупційного вчинку, враховуючи чинні заходи контролю й запобігання корупції та їх ефективність. Зіставлення ймовірності, наслідків та наявного контролю дає можливість визначити рівень і, відповідно, пріоритетність ризиків. Оцінка ймовірності та наслідків ризиків, їх пріоритизація проводиться членами робочої групи методом мозкового штурму, методом Дельфі т. і. Розраховане середнє значення індивідуальних оцінок обговорюється та узгоджується всіма членами робочої групи (можуть бути додатково залучені інші фахівці публічної організації). Рівень корупційного ризику оцінюватиметься шляхом зіставлення ймовірності та наслідків ризику з використанням матриці. Кількісне значення рівня ризику обраховується множенням рівня його ймовірності на рівень наслідків. Ранжування рівнів корупційних ризиків здійснюють відповідно до кількісних значень на перетині відповідних рядків і стовпців матриці зі встановленням статусу «критичний», «високий», «середній», «малий», що дасть можливість визначити пріоритетність корупційних ризиків для розробки плану протидії корупції в органі державної влади чи місцевого самоврядування.

За результатами проведеного аналізу та оцінювання робоча група має сформулювати звіт з оцінки корупційних ризиків з інформацією щодо функцій, процесів, чинників, загроз, чинних заходів контролю, рівня ймовірності, наслідків, загального рівня ризику.

Антикорупційні заходи – реагування – є останнім етапом на шляху розробки плану протидії корупції в публічній організації, що передбачає вибір варіантів реагування, з'ясування залишкових ризиків, потреби в ресурсах для запровадження заходів, мети та показників вимірювання результатів, відповідальних за впровадження, строків втілення та плану моніторингу виконання завдань. Визначення заходів реагування має здійснюватися за ієрархією ризиків публічної організації з детальним документуванням у плані протидії корупції. Заходи реагування на ризики можуть мати запобіжний, правозастосовний, просвітницький характер. Вся інформація має бути узагальненою в плані (програмі) протидії корупції у вигляді таблиці, яку можна доповнити описовою частиною. План затверджується членами робочої групи та керівником органу державної влади чи місцевого самоврядування.

Публічна організація має забезпечити постійне інформування співробітників, зацікавлених сторін, спілкування з ними на всіх етапах проведення оцінювання корупційних ризиків та розробки й впровадження плану протидії корупції.

Моніторинг є заходом розосередженого в часі періодичного контролю. Моніторинг антикорупційного плану відбувається в такий спосіб, щоб регулярно відстежувати прогрес та факти виконання кожного конкретного заходу на певну календарну дату. Для цього може бути використана відсоткова шкала виконання заходів, встановлені чіткі та вимірювані індикатори [6]. Результати моніторингу протоколюються, оформляються звітами робочої групи. Узагальнений аналіз виконання антикорупційних заходів складає цілісну оцінку плану протидії корупції, яка має продемонструвати керівництву органу державної влади чи місцевого самоврядування, залученим до процесу ризик-менеджменту особам, стейкхолдерам динаміку запобігання корупції у публічному органі й потреби щодо її

удосконалення. Вивчення результатів такого моніторингу є частиною підготовчих заходів з розробки антикорупційного плану (програми) на наступний часовий період.

Проведене дослідження дозволяє констатувати, що управління корупційними ризиками в органах державної влади та місцевого самоврядування є складовою загального організаційного управління, умовою забезпечення його ефективності. Ризик-менеджмент процесів запобігання корупції має відбуватися відповідно до функцій, методів, інструментів наукового управління з урахуванням специфіки об'єкту та суб'єкту управлінського впливу.

Список використаних джерел:

1. Почему важно эффективно управлять коррупционными рисками? : ДТЭК. URL: <https://dtek.com/ru/media-center/news/why-is-it-important-to-manage-corruption-risks-effectively/>

2. Корупційні ризики в діяльності державних службовців : Міністерство юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_34678 (дата звернення 07.11.2021)

3. Вінборн С., Сисоев В., Ткаченко В. Посібник з оцінки корупційних ризиків та розробки планів протидії корупції : Програма розвитку фінансового сектору (USAID/FINREP-II). Київ, 2015. 74 с. URL: https://dpsu.gov.ua/upload/%D0%9Fosibnik_z_ocinki_korypcijnih_rizikiv_ta_rozrobki_planiv_protidii_korypcii.pdf

4. Аналіз поточного стану державних електронних реєстрів та оцінка потенційних корупційних ризиків. Аналітичний звіт : Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/category/organizatsiya-roboty-uprovnovazhenyh/dodatкова-literatura/> (дата звернення 09.11.2021)

5. Практичний посібник з питань боротьби з корупцією та службовими правопорушеннями в поліції : Женевський центр демократичного контролю над збройними силами (DCAF). Женева, 2012. 416 с. URL: https://dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/DCAF%20-%20Toolkit%20Police%20Integrity_Ukrainian.pdf

6. Моніторинг, оцінка виконання та періодичний перегляд антикорупційних програм органу влади. Київ : Національне агентство з питань запобігання корупції, 2021. 12 с. URL: https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/04/Monitoryng_otsinka_ta_pereglyad_antykoryptsijnyh_program.pdf

*Б.М. Берташ, к.е.н.,
А.А. Селіванов, здобувач вищої освіти
Рівненський державний гуманітарний університет*

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ТА ФІНАНСУВАННЯ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Реформа місцевого самоврядування не закінчується на територіальній реорганізації адміністративного устрою областей України, а перш за все передбачає децентралізацію державної влади, яка полягає в передачі завдань і повноважень, що раніше належали до компетенції районних, обласних та центральних органів державної виконавчої влади, органам місцевого самоврядування. Це передбачає і передачу майна, необхідного для виконання таких завдань, і частини фінансів.

Отримані повноваження передбачають відповідні галузеві реформи, - охорони здоров'я, освіти, культури тощо.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ УПРАВЛІНСЬКІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ ТА РЕГІОНУ. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

<i>В.І. Аранчій</i>	
Екологічне страхування в управлінні екологічними ризиками	4
<i>О.В. Дорофєєв, В.О. Будаква</i>	
Реорганізація системи публічного управління в умовах діджиталізації.....	5
<i>О.В. Жадан</i>	
Стан та перспективи розвитку державно-приватного партнерства в Україні.....	7
<i>М.В. Зось-Кіор, В.В. Севрюков, О.В. Солод</i>	
Еколого-економічні аспекти формування агропродовольчих кластерів.....	9
<i>А.О. Касич, В.С. Семенюк</i>	
Екологічна відповідальність бізнесу як основа стійкого розвитку.....	10
<i>І.П. Кінаш, О.І. Лесюк</i>	
Зарубіжний досвід регулювання туристичного бізнесу.....	12
<i>Н.С. Меджибовська</i>	
Трансформація допорогових закупівель в світі нової редакції закону «Про публічні закупівлі».....	14
<i>О.М. Таран-Лала, С.С. Кондратович</i>	
Проблеми розвитку молочної галузі в Україні.....	16
<i>Л.Х. Тихончук, Ю.В. Жакун</i>	
Розвиток системи пробації в Україні.....	18
<i>О.В. Ходаківська, О.М. Кононенко</i>	
Управління земельними ресурсами територіальних громад в контексті децентралізації.....	21
<i>Л.М. Шимановська-Діанич, Т.Є. Іщейкін</i>	
Сучасні перспективи розвитку малого бізнесу в Україні.....	26
<i>Т.В. Арбузова</i>	
Управління корупційними ризиками в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.....	29
<i>Б.М. Берташ, А.А. Селіванов</i>	
Особливості управління та фінансування медичних закладів в умовах децентралізації.....	32
<i>П.М. Боровик, І.О. Удовенко, В.П. Кирилюк, М.В. Шемякін</i>	
Земельний податок як важіль державного регулювання в агросфері.....	34
<i>Т.В. Колесник, Ю.Ю. Волошин</i>	
Механізм регулювання взаємодії публічної влади із засобами масової інформації.....	35
<i>Т.В. Колесник, Н.О. Ляшко</i>	
Економічна сутність бюджетного забезпечення територіальних громад.....	39
<i>Т.В. Колесник, В.А. Медяний</i>	
Розробка методики вибору стратегії соціально-економічного розвитку територіальних громад.....	41
<i>О.А. Галич</i>	
Сільськогосподарське дорадництво в Україні: стан та перспективи розвитку.....	44
<i>О.Д. Дивнич, А.В. Натрусна</i>	
Сучасні тренди розвитку галузі тваринництва в Україні.....	45